

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 5P/9/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8622200388
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Parada
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2022:8622200388.1

Uznesenie

Okresný súd Svidník v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú Q. M., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom S. - S. XX, B. - B., T., štátna občianka T., toho času pri starej matke, zastúpenej opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, pracovisko Svidník, dieťa rodičov J. M., nar. XX.X.XXXX, bytom S. - S. XX, B. - B., T., štátna občianka T. a R. U. M., nar. XX.X.XXXX, bytom S. - S. XX, B. - B., T., štátny občan Q. republika, o návrhu starej matky maloletej I. M., nar. X.X.XXXX, bytom O. XXX/XX, XXX XX W., štátna občianka T., na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. N a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveruje maloletú Q. M., nar. X.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti jej starej matke I. M., nar. X.X.XXXX, ktorá bude vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný rozvoj maloletej a v bežných veciach ju bude zastupovať a spravovať jej majetok namiesto rodičov.

II. U s t a n o v u j e maloletej Q. M., nar. X.XX.XXXX za opatrovníčku jej starú matku I. M., nar. X.X.XXXX, O. XXX/XX, XXX XX W., za účelom vybavenia tolerovaného pobytu, zabezpečenia zdravotnej starostlivosti, vzdelania a uplatnenia zákonných nárokov na štátne sociálne dávky pre maloletú.

III. Toto neodkladné opatrenie bude t r v a ť nevyhnutne potrebný čas.

IV. Žiaden z účastníkov konania n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom podaným na Okresnom súde Svidník dňa 8.3.2022 sa navrhovateľka domáha nariadenia neodkladného opatrenia vo veci dočasného zverenia maloletej Q. M., nar. X.XX.XXXX do jej náhradnej osobnej starostlivosti v zmysle § 45 a nasl. zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) a ustanovenia za opatrovníčku pre maloletú podľa § 60 a nasl. Zákona o rodine.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloletá Q. M., nar. X.XX.XXXX sa narodila rodičom J. M. a R. U. M. na T., obaja s miestom trvalého pobytu S. - S. XX, B. - B., T.. Je matka otca maloletej, tzn. stará matka maloletej. Vzhľadom na vojnový konflikt na T. musela maloletá dňa 27.2.2022 opustiť svoje bydlisko bez svojich rodičov, ktorí na T. ostali, pretože naďalej pracujú. Maloletá navštevuje 6. ročník základnej školy č. X B. - B., ul. S. X na T.. Momentálne sa maloletá zdržiava a býva u nej vo W.. Maloletá s ňou udržiavala vzťah a kontakt aj pred vypuknutím vojnového konfliktu

2

5P/9/2022

a majú spolu veľmi dobrý vzťah. Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby súd zveril maloletú do jej náhradnej osobnej starostlivosti a aby ju ustanovil za opatrovníčku maloletej. K svojmu návrhu priložila fotokópiu rodného listu maloletej (bez úradného prekladu do jazyka slovenského), fotokópiu cestovného

pasu maloletej (bez úradného prekladu do jazyka slovenského), fotokópiu rodného listu otca maloletej (bez úradného prekladu do jazyka slovenského) a fotokópiu svojho povolenia na pobyt a pracovného povolenia č. Y vydaného dňa 10.11.2014 v V. na neobmedzený čas.

3. Podľa § 111 písm. f) a o) zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o opatrovníctve maloletého a zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

4. Podľa § 112 ods. 1 CMP na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom.

5. Podľa § 365 ods. 1 CMP ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí.

6. Podľa § 365 ods. 2 CMP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 24 hodín od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

7. Podľa § 365 ods. 3 CMP uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

8. Podľa Čl. 4 CMP veta druhá ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej.

9. Podľa § 44 ods. 1 a 2 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

10. Podľa § 44 ods. 3 písm. a) Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“).

11. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej

3

5P/9/2022

republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

13. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec

rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

14. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

15. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine veta prvá osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia.

16. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

17. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

18. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

19. Podľa § 60 ods. 1 Zákona o rodine okrem prípadov podľa § 39 ods. 3 a § 57 ods. 4 súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka aj vtedy, ak je to potrebné z iných dôvodov a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa.

20. Podľa § 61 ods. 1 a 2 Zákona o rodine opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa. Súd vymedzí rozsah práv a povinností opatrovníka tak, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený, a aby boli dostatočne chránené záujmy maloletého dieťaťa.

21. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

4

5P/9/2022

22. Podľa § 325 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

23. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach návrhu na začatie konania podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

24. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

25. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania.

26. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

27. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

28. Podľa § 334 CSP súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

29. Podľa § 332 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

30. Podľa § 334 CSP súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

31. Podľa článku 5 základných zásad Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolností, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,

5

5P/9/2022

i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

32. Podľa článku 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

33. Pri nariadení neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, kedy nie je potrebné zisťovať všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, ale musia byť osvedčené (preukázané) okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť nariadenia neodkladného opatrenia. Účelom neodkladného opatrenia je rýchle a pružné riešenie situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Súd preto môže nariadiť len také neodkladné opatrenie, ktoré postačuje na dosiahnutie tohto účelu. V prípade nariadenia neodkladných opatrení vo veci starostlivosti o maloleté deti je predovšetkým potrebné osvedčiť naliehavosť situácie, a z toho vyplývajúcu potrebu úpravy práv a povinností voči deťom, a to s ohľadom na záujem maloletých detí.

34. Pomerne krátka lehota na rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nevytvára priestor pre plnohodnotné dokazovanie. S poukazom na dané časové obmedzenie súd rozhoduje o neodkladnom opatrení na základe osvedčenia podstatných skutočností vyplývajúcich z návrhu na jeho nariadenie a priložených listín.

35. Z obsahu návrhu a opisu skutkových tvrdení navrhovateľkou súd zistil rozhodné skutočnosti, ktoré osvedčujú naliehavosť a nevyhnutnosť úpravy práv a povinností k maloletej Q. M., nar. X.XX.XXXX. Súd má tieto rozhodné skutočnosti za preukázané aj vzhľadom na všeobecne známy vojnový konflikt na T., pričom sama maloletá, ako aj jej rodičia, sú štátnymi občanmi T..

36. Aplikácia ustanovenia § 365 CMP je v danom prípade namieste, nakoľko rozlišovacím elementom medzi neodkladným opatrením v zmysle predmetného ustanovenia a neodkladným opatrením v zmysle § 367 CMP je existencia nevyhnutnosti okamžitého zákroku v prípade, že sa maloleté dieťa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti alebo hrozí závažná hrozba alebo naručenie jeho života, zdravia, prípadne priaznivého vývoja. Súd pri rozhodovaní o nariadenie neodkladného opatrenia primárne zachováva rodinné väzby medzi maloletým dieťaťom a jemu blízkou osobou. Z predloženého návrhu a priložených listín pritom vyplýva (laickým prekladom), že navrhovateľka skutočne je starou matkou maloletej. Z fotokópie cestovného pasu maloletej vyplýva, že maloletá opustila T. a vstúpila na územie V. republiky a následne prekročila hranicu W. republiky dňa 27.2.2022, pričom sa vojenský konflikt na T. začal dňa 24.2.2022. Maloletá sa v danom prípade sama, bez zákonných zástupcov, ocitla na území W. a hoci nemožno tvrdiť, že je bez akejkoľvek starostlivosti (pretože objektívne je u starej mamy v bezpečí a v relatívne známom rodinnom prostredí), hrozí jej narušenie jej života zdravia a priaznivého vývoja. Súd uznáva, že maloletej je potrebné zlegalizovať jej pobyt na území Slovenska a najmä zabezpečiť jej zdravotnú starostlivosť, školskú dochádzku a vytvoriť jej stabilné a bezpečné prostredie pre jej riadny vývin bez ohrozenia jej duševnej, telesnej a citovej integrity, čo bude v tomto prípade

6

5P/9/2022

zabezpečovať jej stará matka. Vzhľadom na vyššie uvedené súd, v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, návrhu navrhovateľky vyhovel a dočasne zveril maloletú Q. M., nar. X.XX.XXXX do jej náhradnej osobnej starostlivosti s tým, že navrhovateľka bude vykonávať všetky úkony za zákonných zástupcov maloletej (tzn. namiesto rodičov) a súčasne navrhovateľku ustanovil za opatrovníčku maloletej na účely vybavenia tolerovaného pobytu, zabezpečenia zdravotnej starostlivosti, vzdelania a uplatnenia zákonných nárokov na štátne sociálne dávky.

37. Pretože súd nevie odhadnúť trvanie vojenského konfliktu na T., o trvaní tohto neodkladného opatrenia rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku III. tohto uznesenia, tzn. bude trvať dovtedy, kým to budú vyžadovať pomery a kým to bude v najlepšom záujme maloletej.

38. I keď ust. § 45 ods. 8 Zákona o rodine výslovne stanovuje, že súd má určiť rodičom povinnosť poskytovať maloletému dieťaťu výživné, v danom prípade súd tak neurobil z objektívnych dôvodov, tzn. vzhľadom na vyššie opísanú rodinnú situáciu a vojenský konflikt.

39. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, preto súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.